

Secretaris:
Mr. W.J.B. Claassen-Dales
Oranje Plantage 39
2611 TK Delft
Tel.: 015 2144574

Penningmeester:
M.L. Hom
Meermanstraat 150
2614 AM Delft
Tel.: 015 2126798

Banknummer: NL76 INGB 0000 5873 45
ten name van: Delfia Batavorum te Delft

Internet: www.delfia-batavorum.nl
E-mail: info@delfia-batavorum.nl

Voorwoord van de voorzitter

Terugblik op de ledenbijeenkomst van 12 mei

Op 12 mei hebben we, zoals gebruikelijk, in het gebouw van de Rabobank Zuid-Holland Midden onze jaarlijkse Algemene Ledenvergadering gehouden. Verderop in deze Nieuwsbrief wordt daar door Aad van Tongeren verslag van gedaan. Tijdens de vergadering werd de Le Comteprijs uitgereikt. Deze ging dit jaar naar de heer Koos van der Horst sr. voor de restauratie van een rijtje van vier arbeiderswoningen in de Antonie Heinsiusstraat. De lezers van Delft op Zondag waren hier even enthousiast over als het bestuur: zij gaven de heer Van der Horst de publieksprijs.

We namen tijdens de vergadering afscheid van Margriet van Bebbber. Zij was in het bestuur verantwoordelijk voor de organisatie van de lezingen, die ze een nieuwe en aantrekkelijker vorm gaf. Bijvoorbeeld door de Pecha Kucha als presentatievorm te introduceren. Margriet zal in het bestuur zeer worden gemist. Dat geldt natuurlijk ook voor Joris van Bergen, jarenlang voorzitter. De vergadering ging bij acclamatie akkoord met het bestuursvoorstel om hem wegens zijn grote verdiensten voor de vereniging het erelidmaatschap aan te bieden.

Joris van Bergen laat een bloeiende vereniging achter. De koers die onder hem is ingezet, werpt zijn vruchten af. Delfia is een open vereniging die leden en niet-leden vanuit het heden naar de geschiedenis van de stad laat kijken. Dat trekt mij als nieuwe voorzitter erg aan. Geschiedenis kan mensen stimuleren om nostalgisch terug te kijken naar een gezamenlijk verleden waar anderen van zijn uitgesloten, maar hen ook aangrijpingspunten geven voor een toekomst die gedeeld kan worden door oud en jong, inboorling en nieuwkomer.

Theo Thomassen

Kort verslag van de Algemene Ledenvergadering van 12 mei 2016

De belangrijkste onderwerpen van de ledenvergadering waren de toekenning van de Le Comteprijs 2015, het afscheid van voorzitter Joris van Bergen en de benoeming van Theo Thomassen tot zijn opvolger. Daarnaast stond een mix van inhoudelijke en administratieve onderwerpen op de agenda:

Het jaarboek 2015

Dit jaar is de 25^e editie van het Jaarboek verschenen. De voorzitter van de redactiecommissie, Wilma van Giersbergen, overhandigde het eerste exemplaar aan Ria van der Meer, de secretaris van de redactiecommissie. Ria van der Meer heeft aan alle 25 edities meegewerkt en stopt nu als secretaris. Zij belichtte kort de hoogtepunten van 25 edities Jaarboek Delfia Batavorum en werd door de voorzitter bedankt voor het vele werk. Het jaarboek 2015 is opgedragen aan Greetje van Walsum.

Commissie Behoud Stadsschoon

Peter Jonquière deed verslag van de belangrijkste activiteiten van de Commissie: het tramspoor aan de Westvest, de ontwikkeling van een supermarkt aan de Kruisstraat en de beoogde uitbreiding van roeivereniging Laga. De leden ondersteunden de activiteiten van de Commissie.

Terugblik op het lustrumjaar

Irene Jacobs, voorzitter van de lustrumcommissie, liet nog een keer de vele activiteiten tijdens het lustrumjaar de revue passeren. Activiteiten als de Pecha Kucha lezingen gaan we vaker terugzien.

Begroting en financieel verslag

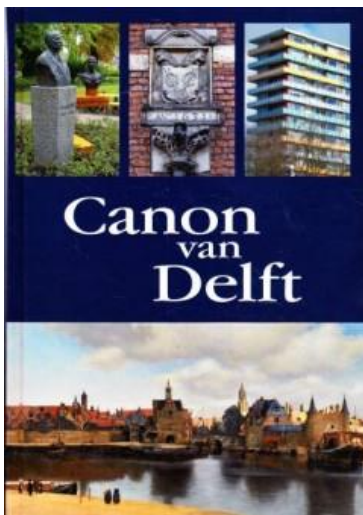
De kascommissie prees penningmeester Marinus Hom voor zijn nauwgezette financiële administratie. Onder acclamatie stemde de ledenvergadering in met het financiële verslag 2015 en met de begroting 2016.

Bestuurssamenstelling

Aan het eind van de vergadering nam de vereniging afscheid van bestuurslid Margriet van Bebber onder dankzegging voor het vele werk dat zij als organisator van het lezingenprogramma heeft verricht. Tevens werd Janny van der Jagt herbenoemd voor de 3^e periode.

Lezingen tweede helft 2016

Donderdag 8 september: 'Tweede Pecha Kucha'

Vorig jaar was de Pecha Kucha een van de meest succesvolle activiteiten van Delfia Batavorum.

Het was een gevarieerde, bruisende avond met tien prachtige verhalen met de Delftse geschiedenis als rode draad. Reden genoeg om een dergelijke lezingenavond voor een tweede keer te organiseren. Dat zal gebeuren op donderdag 8 september in De VAK aan de Westvest.

Acht aanmeldingen van sprekers zijn al binnen. Een tipje van de sluier: Delft lustprieel of levende kijkdoos? De verzameling vliegtuigen van de TU en een speurtocht naar de botten van Rikarde. Er kunnen nog een paar sprekers bij.

Heeft u een bijzonder verhaal dat u uitstekend in 6 minuten en 40 seconden (het format van een Pecha Kucha) kunt vertellen aan de

hand van 20 beelden? En dat een boeiend onderwerp uit de geschiedenis van Delft belicht, te vinden in de Canon van Delft? Meld u zich dan uiterlijk een week na verschijnen van deze Nieuwsbrief aan via pechakucha@delfia-batavorum.nl. Vermeld uw naam, contactgegevens en wanneer wij u (niet) kunnen bereiken met name in de zomerperiode, onderwerp en eventueel het nummer van het Canonvenster.

- Datum: donderdag 8 september 2016
- Aanvang 20:00 uur
- Locatie: De VAK, Westvest 9, 2611 AX Delft
- Toegang: gratis voor leden van Delfia Batavorum, voor niet-leden € 5,-
- Aanmelden is niet nodig

Donderdag 6 oktober: 'Het geheim van het hofje' **Lezing en exclusieve wandeling door Willemijn Wilms Floet**

Op 6 oktober zal dr.ir. Willemijn Wilms Floet vertellen over de hofjes van Nederland en in het bijzonder over die van Delft. Haar lezing is gebaseerd op geheel nieuw onderzoek dat zij voor haar promotie verrichtte. Hofjes worden in Nederland al zeker zeshonderd jaar gebouwd. Ze zijn geliefd en duurzaam en bijna elke oude stad kent een paar fraaie voorbeelden. Het hofje hoort tot ons bekendste cultuurgood. Maar veel mensen zullen moeite hebben een hofje aan te wijzen; ze zijn vaak een goed bewaard geheim, verborgen oases in de stedelijke drukte.

Waardoor houdt deze bijzondere bouwvorm het al zolang uit? Wat is het geheim? Waarom liggen ze zo verscholen? Hoe vormen ze deel van het stedelijk weefsel? Welke ideeën over de bewoners en stichter worden in de hofjes tot uitdrukking gebracht? Wat is hun relatie met de stad en welke bijzondere ontwikkeling heeft de architectuur van het hofje doorgemaakt? En, wat kunnen we leren van het hofje voor toekomstig woningbouw en stadsontwerp?

In de lezing door Willemijn Wilms Floet worden bovenstaande vragen beantwoord en daarbij komen de Delftse hofjes uiteraard aan bod.

Voorafgaand aan de lezing zal Willemijn Wilms Floet voor **maximaal 20 mensen** een exclusieve korte excursie geven langs enkele Delftse hofjes.

Wilt u mee, meld u dan aan via de website van Delfia Batavorum. Telefonisch aanmelden kan ook via 015-2133058.

Willemijn Wilms Floet is als universitair docent verbonden aan de Faculteit Bouwkunde van de TU Delft. Haar onderzoek en onderwijs richt zich op het architectonisch ontwerp dat de stad maakt. In 2014 promoveerde ze op een architectonische studie naar het hofje van liefdadigheid.

Recent is de publieksversie van haar proefschrift verschenen: *Het hofje, (On)zichtbare bouwstenen van de Hollandse stad, 1400-2000*. In dit royaal geïllustreerde architectuurboek worden de hofjes van Amsterdam, Haarlem, Leiden, Gouda, Den Haag, Delft, Rotterdam en Dordrecht op de kaart gezet, getekend en geanalyseerd.

In de pauze en na afloop van de lezing kunt u een gesigneerd exemplaar kopen.

- Datum: donderdag 6 oktober 2016
- Aanvang: 20:15 uur
- Locatie: Meisjeshuis, Oude Delft 112 - LET OP: NIEUWE LOCATIE!
- Toegang: gratis voor leden van Delfia Batavorum, voor niet-leden € 5,-
- Aanmelden is niet nodig, maar vol = vol

Aan de lezing van november wordt nog hard gewerkt. Hou de website in de gaten voor de meest actuele informatie.

Excursies tweede helft 2016

Donderdag 15 september 2016 Hellevoetsluis

Hellevoetsluis was vanaf het begin van de VOC-tijd eeuwenlang de belangrijkste haven van de Hollandse oorlogsvloot. Het was de thuishaven van De Ruyter, Tromp en Piet Heyn. In 1688 vertrok stadhouder Willem III met 400 schepen uit Hellevoetsluis naar Engeland om de koning te verjagen. In de haven, vlakbij het dok, ligt museumschip De Buffel. De Buffel werd in 1868 gebouwd en was één van de eerste stalen schepen, bedoeld als ramtoerschip ter verdediging van de Nederlandse kustwateren. Aan het einde van de binnenhaven ligt restaurant Fortezza in het oude pomphuis van het open droogdok Jan Blanken, al 200 jaar oud en nog altijd als droogdok in gebruik. Jan Blanken, waterbouwkundige, ontwierp het dok met een ondergronds systeem om water direct beschikbaar te hebben in geval van brand. Bij het werken met pek en vuur was dat niet denkbeeldig. Deze aquaducten liggen nu droog.

Museumschip De Buffel

Programma

09:30 uur	Vertrek van de bus vanaf het busplatform bij NS-station Delft Centraal
10:30 uur	Aankomst in Hellevoetsluis en koffie bij restaurant Fortezza
11:15 – 12:15 uur	Film en rondleiding op de Buffel.
12:30 – 13:15 uur	Lunch bij restaurant Fortezza.
13:30 – 15:00 uur	Film en wandeling met gids door het dok en het aquaduct.
16:30 uur	vertrek bij het Brandweermuseum
17:30 uur	Aankomst in Delft

Er is ruim een uur vrij te besteden. Op een paar honderd meter vanaf het dok ligt het Brandweermuseum (museumjaarkaart geldig). Ook fort Haerlem is te bekijken. Verder heeft Hellevoetsluis vele terrasjes. De Buffel en het droogdok zijn niet toegankelijk voor mensen met rolstoel of mensen die erg moeilijk ter been zijn (trapjes).

Bijdrage en aanmelden

- **Kosten** € 50,- p.p. inclusief koffie, lunch, entree en rondleidingen. Bij de berekening van dit bedrag is uitgegaan van ten minste 30 personen. Uw bijdrage s.v.p. overmaken naar bankrekeningnummer NL84 INGB 0006 77 34 73 t.n.v. Delfia Batavorum Excursies onder vermelding van: Hellevoetsluis.
- **Aanmelden** via het [aanmeldformulier op de website](#) van Delfia Batavorum. In bijzondere situaties bereikbaar: aemooij@hotmail.com of tel. 015-2135733.
- **Uiterlijk 1 september opgeven**
Dit is op verzoek van de Buffel en het dok die rondleiders moeten inroosteren. Graag willen we weten wie vegetariër is.

Commissie Behoud Stadsschoon (CBS)

In juni 2013 werd TU-Noord, de wijk grofweg gelegen tussen de binnenstad en de TU Campus, aangegeven als Beschermd Stadsgezicht. Feitelijk is dat een “uitbreiding” van het beschermde stadsgezicht van de binnenstad, dat al van 1978 dateert. De vraag hoe die twee gebieden met elkaar verbonden zijn, speelt zoals bekend al heel veel langer dan vandaag. De Commissie Behoud Stadsschoon heeft zich meermalen over deze kwestie gebogen. Denk aan de pogingen om een lagere, smallere, mooiere en beter in de stad passende Sebastiaansbrug gerealiseerd te krijgen. Maar ook het onlangs verschenen rapport van de Commissie Deetman “Delft Parel in de Randstad” is in dit verband interessant.

Met het rapport Deetman is er een antwoord geformuleerd op de vraag van het college van B&W, die er simpel gezegd op neer kwam: ‘Help, we hebben een nieuwe spoortunnel, er is een groot gebied vrij gekomen voor een nieuwe, centraal gelegen stadswijk, we zitten financieel in zwaar weer en tegelijk in een periode van een verstrekkende transformatie. Wat moeten we doen om Delft aantrekkelijk te houden?’ In de aanbevelingen adviseerde Deetman onder meer dat :

- de Spoorzone, Nieuw Delft en de TU Campus op de schop moeten om ze stedenbouwkundig gezien veel beter aan de oude stad te koppelen.
- de Spoorzone één organisch geheel moet worden met de bestaande stad en de TU Campus.

Over verbindingen en bereikbaarheid adviseerde Deetman vooral aandacht te besteden aan de zgn. “last mile”, ook voor het fietsverkeer. Laten we eens kijken wat zo’n kritische blik voor de relatie TU - binnenstad /station oplevert. De verbinding tussen oude stad en de TU is, zoals gezegd, ook binnen de Commissie Behoud Stadsschoon vaak onderwerp van gesprek geweest. Dat gebeurde bijna vanzelf, omdat we deelnamen aan overleg over de nieuwe Sebastiaansbrug. Dat lijkt misschien op het

eerste gezicht niet bij het 'stadsschoon' te horen, maar verbindingen binnen de stad zijn medebepalend voor de kwaliteit van die stad. Voor de kwaliteit van de ruimtelijke beleving (dus voor wat je ziet en hoe je het ervaart), maar ook voor de kwaliteit van het gewone leven. Dus als je van A naar B wilt.

Delft kampt bij de relatie stad en TU met een groot maar niet weg te denken struikelblok, namelijk het brede Rijn-Schiekanaal dat het noordelijk en zuidelijk deel van de Randstad in het westen voor de scheepvaart met elkaar verbindt. Joekels van schepen of duwbotten met enorme ladingen containers varen er tegenwoordig doorheen. De stad heeft daar over een lengte van ongeveer 6 km mee te maken. Dit water blokkeert de verbinding TU-campus en de oude stad, maar ook campus en met station Delft Zuid, met straks de nieuwe wijk Nieuw Delft en nu met de wijken Voorhof, Buitenhof en Tanthof. De verbinding van de TU met het oude en nieuwe station, Delft Centraal, is nog een verhaal apart. De tramverbinding laat nog op zich wachten. Een directe snelle en comfortabele fietsverbinding is nu nauwelijks mogelijk.

Lang geleden – nou ja, tot 1978 – was de oude Rotterdamsepoortbrug een korte, eenvoudige en overzichtelijke verbinding tussen binnenstad en de TU. Gewoon vanaf de Oude Delft oversteken naar de Hertog Govertkade / Rotterdamseweg of vice versa. Ook van en naar het oude station was er via die brug een eenvoudige route. Hordes fietsers passeerden jarenlang in het spitsuur die brug of stonden er te wachten, want hij was vaak open. Toenemend scheepvaartverkeer en grotere schepen maakten een eind aan het bestaan van deze verbinding. Al in 1963 was de Sebastiaansbrug geopend. En in 1978 kregen de fietsers met de Hambrug, een stukje westelijk van de Sebastiaansbrug, hun eigen, vervangende, verbinding tussen TU, station en binnenstad.

De Rotterdamsepoortbrug

Maar eigenlijk is het sindsdien nooit meer goed gekomen met de routes tussen stad, stationsgebied en de gebieden ten zuiden en ten oosten van het Rijn Schiekanaal. De Hambrug is op dit moment de belangrijkste fietsverbinding tussen het centrale deel van de TU Campus en het station Delft Centraal en als fietsroute een onding. Deze fietsbrug sluit aan weerskanten van het water aan op dwarsverbindingen en op kruip-door-sluip-door fietspaden. Vanuit het TU-gebied kunnen fietsers er alleen maar zigzaggend komen. Eenmaal aan de overkant van het water, de stad in, is er niets dat op een

rechtdoor lopend fietspad lijkt. Alleen via slingerroutes, onder een viaductje door, kom je rechtdoor fietsend, op het ongelukkig haaks op de fietsroute liggende Achterom uit, of rechtsaf slaand, aan de verkeerde kant van de Aschvest uit.

Er ligt een mooi fietspad (oost-west of vice versa) langs het water van het Kanaal en de Kolk, daar waar vroeger de Rotterdammerpoortbrug lag. Maar vanuit de Oude Delft of vanaf de Koornmarkt/Lange Geer is dat mooie pad onbereikbaar geworden. De tijdelijke oversteken verdwijnen helemaal, omdat de tram in de komende jaren hier niets met overstekende fietsers te maken wil hebben. Alweer een gemiste kans om nog een beetje eenvoudig bij de Hambrug en de TU Campus te komen. In de toekomst kunnen fietsers van en naar het station eigenlijk alleen naar de TU via de veel verder weg over de Schie gelegen Abtswoudsebrug rijden. Om bij de Hambrug te komen, moeten ze vanonder de Constructiebrug rechtsaf een hellende bocht van 90 graden (?) nemen om over de Constructiebrug richting fietsbrug te gaan.

Het meeste autoverkeer van en naar de TU-wijk zal via de A13 of via de Kruithuisweg rijden, maar vanuit de binnenstad of vanaf het station is de Sebastiaansbrug weer de voor de hand liggende route. Zoals het er nu naar uitziet, blijft hij een obstakel. Als Commissie Behoud Stadsschoon hebben we gepleit voor een veel lagere en smallere brug, omdat die als verbinder van stadsdelen veel mooier is om te zien dan iets hoogs waar je niet overheen kan kijken. Maar het mag niet zo zijn. De Provincie wilde hem zelfs nog hoger hebben, maar hij blijft nu uiteindelijk ongeveer net zo hoog als hij nu is. De fietspaden er overheen komen terug, maar niet alle fietsers zijn liefhebbers van zulke hoogteverschillen. In de toekomst zal ook Nieuw Delft, de wijk in het spoorzonegebied, beter moeten worden verbonden met de TU-wijk. Sommigen dromen dan van een tunnel onder de Schie of van auto's over de Abtswoudsebrug of van nieuwe bruggen tussen TU en de woonwijken ten westen van de Schie. De TU zelf schijnt te dromen over zoiets als een automatische rail- of busverbinding vanaf station Delft Zuid.

In het Architectuurcafé van TOP op woensdag 6 juli, waar een drietal gespecialiseerde brugontwerpers talloze prachtige voorbeelden lieten zien van elders geplande en gerealiseerde bruggen konden we zien van welke fraaie oplossingen voor het overbruggen van het Rijn Schie kanaal tussen TU en stad we straks mogen blijven dromen. Of zou de recent gestarte – zeer toe te juichen – samenwerking tussen TU en gemeente bij de ontwikkeling van een visie voor het TU-Noord gebied daarin, en dan inclusief de verbinding tussen binnenstad en Campus, nog verbetering kunnen brengen? Of blijft het een gemiste kans, in ieder geval voor de Sebastiaansbrug? En of dat past in de visie van de Commissie Deetman, is voor de Commissie Behoud Stadsschoon eigenlijk geen vraag.

Verenigingsinformatie

Suggesties voor excursies in 2017

De excursiecommissie is bezig met het programma voor volgend jaar. Heeft u een suggestie voor een interessante excursie, meld dat dan met een korte toelichting aan: delfia-batavorum@vantijn.nl

Bezorginformatie

Het blijkt dat er wel eens iets mis gaat bij het versturen van onze informatie aan de leden. Recent zijn verspreid:

- Via Erfgoed Delft de nieuwe Delf jaargang 18 # 2 zomer 2016;
- Het jaarboek 2015 is aan u verzonden (binnen Delft en regio verspreid door onze vrijwilligers);
- En voor een beperkte groep de papieren versie van Nieuwsbrief 3. De meesten ontvangen de Nieuwsbrief per e-mail.

Hebt u iets van deze bovenstaande informatie niet ontvangen, dan graag een bericht hierover naar: info@delfia-batavorum.nl of een telefoontje aan de secretaris of penningmeester.

Boekenverkoop

De boekenverkoop van oude boeken op 11 juni in de garage van Geert-Jan en Elke Olsder was ondanks de regen een groot succes. We hebben ten bate van het Delfia Batavorumfonds voor € 1540 aan boeken verkocht. In de week vóór de verkoop hebben we de collectie boeken van Delfia Batavorum die in het DOK was opgeslagen, terugontvangen. Uit deze boeken is eerst een selectie gemaakt door het archief. De overige stukken hebben we ter verkoop aangeboden. Dank aan Max van Noort, die enkele uren onafgebroken een prijs heeft bepaald voor deze net binnengekomen boeken. De overige boeken stonden al op de website.

We hebben nu weer een zeer grote voorraad interessante boeken in de verkoop, de meeste over Delft. Elke Olsder gaat de DOK-boeken opnemen in onze boekencatalogus. U kunt deze te zijner tijd bestellen via de website. Daarnaast is voor de liefhebber gratis op te halen:

- Jaarboeken Die Haghe 1981-2011
- Jaarboeken Centraal Bureau voor Genealogie 1973-1979
- Een serie Ons Erfgoed
- Vele jaargangen Gens Nostra

De boekenlijst is te vinden op <http://www.delfia-batavorum.nl/publicaties/boekenverkoop>

Nieuwe leden

Het bestuur heet de volgende nieuwe leden van harte welkom:

- Mw. P. Kalkman
- Mw. B.M.G. Stom
- Mw. H.A. Overes-Larsen
- Dhr. M. Boer
- Dhr. I. de Schepper
- Dhr. P Hoekveen
- Dhr. D.A. Hart
- Dhr. J.S. Nederpel

Delfia Batavorum ook op Twitter en Facebook

Wilt u tussen de nieuwsbrieven door op de hoogte blijven van onze activiteiten, van nieuwe publicaties op onze website of ander historisch nieuws? Volg ons dan op Twitter en Facebook.

U vindt ons op Twitter via <https://twitter.com/delfiabatavorum> en op Facebook via <https://www.facebook.com/DelfiaBatavorum>.

Steeds meer mensen, ook niet-leden, weten ons daar te vinden.